Q. D. B. V.

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS
DE
NCONTINENTIA URINÆ

QUAM

RECTORE MAGNIFICENTISSIMO

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO

DOMINO

GVILIELMO HENRICO

DUCE SAXONIÆ JULIÆ CLIVIÆ MONTIUM ANGARIÆ
GUESTPHALIÆ ET RELIQUA

JUSSU ET AUTORITATE

ILLUSTRIS MEDICÆ FACULTATIS
IN ACADEMIA JENENSI

SUB PRÆSIDIO

D. HADRIANI SLEVOGTII

HÆRED. IN Ober-Roßla
M. D. ANAT. CHIR. ET BOT. PP. ITEMQUE MED.
DUC. PROVINC.

PATRONI ET PROMOTORIS SUI HONORANDI

PRO LICENTIA

DOCTORIS GRADUM ET PRIVILEGIA
MORE MAJORUM OBTINENDI

PUBLICÆ ERUDITORUM CENSURÆ EXPONET

JOANNES CHRISTIANUS Brave

ROMHILDA FRANCUS

IN AUDITORIO MAJORI
HORIS ANTE ET POMERDIANIS CONSUETIS

AD DIEM XXX MART. A. O. R. M D CC VII.

S. F. U. F. LITTERIS MULLERIANIS

85

SERENISSIMIS PRINCIPIBU
AC DOMINIS
DOMINO
HENRICO,
DOMINO
JOHANNI ERNEST
FRATRIBUS GERMANIS,
DUCIBUS SAXONIÆ. JULIACI, CLIVIÆ, A
MONTIUM, ANGARIÆ ET WESTPHA-
LIÆ, LANDGRAVIIS THURINGIÆ, MAR-
CHIONIBUS MISNIÆ, PRINCIPALI DI-
GNITATE COMITIBUS HENNEBER-
GIÆ, COMITIBUS MARCÆ ET RA-
VENSBERGÆ, DYNASTIS IN RAVEN-
STEIN,

PIIS, FELICIBUS, AUGUSTIS,

PRINCIPIBUS AC DOMINIS SUI
CLEMENTISSIMIS,

HANC DISSERTATIONEM
SUBJECTISSIMA ET HUMILLIMA DEVOTIONE
OFFERT

IOANNES CHRISTIANVS Grav,

Q. D. B. V.

§ 1.

INCONTINENTIA URINÆ est ſymptoma actionis organorum, collectioni & retentioni ejus inſervientium, læſæ, qua, ſcienti pariter ac neſcienti, ea præter voluntatem, per conſueta loca perpetim exſtillat, vel per intervalla effluit, propter ſphincteris tonum, quacunque ratione debilitatum vel deſtructum.

§ 2. Galeno audit hic affectus *ἀκούσιος ἔκκρισις τῶν οὔρων*, *invita excretio urinarum;* Fernelio, Sennerto aliisque, *mictio involuntaria*, quam Paulus Æginetta, (Galeno, cujus ſimia appellatur, minimum 240 annis inferior), *ἐνούρησιν* vocat; unde hoc malo laborantes *ἐνουροῦντες*, & teſte Solenandro, a Juriſperitis *Immingentes* appellantur, unico quidem & Latinis minus probato vocabulo, ſed græcæ tamen ſignificationi magis reſpondente, quam ſi cum Nic. Piſone, lib. 3, de morb. cogn. & cur. c. 41, p. 364, *οἱ ἐνουροῦντες* in *ſeipſis mingentes* ſalutarentur, aut quod nonnullis placet,

 Da-

Damnes vox inter synonyma traheretur: siquidem ἡ διαμονὴ, prout a διαμένω, *persevero*, *maneo* derivatur, respectu lotii, non nisi καθ' ἀντίφρασιν huic ægritudini competeret.

§ 3. Cum autem in allata descriptione, generis loco, *actionem læsam* adhibuerimus, & per eam, verbis Sennerti, Pr. lib. 3, part. 8, s. 2, cap. 6, p. 884, *depravatam mictionem, qua urina homini, præter voluntatem, non opportuno loco, & tempore non expectato effluit*, intelligamus, minus bene infantes ἐνουροῦντες classi *involuntarie mingentium* inseruntur, quos, reliqua sanos, propter intellectus usum nondum concessum, decorique ignorantiam, neutiquam expultrici facultati resistere velle, quin potius nulla habita loci temporisque ratione, ex quovis urinæ, exitum molientis, stimulo emissionis opportunitatem capere, verosimile videtur.

§ 4. Neque etiam ex *stranguria* aut *diabete* ægrotantes censum hunc ingrediuntur. Cum enim ibi, sec. Aetium, *paulatim & guttatim urinæ destillent, & assiduam ad mingendum irritationem faciant, ita tamen, ut ista emissio fiat quasi cum voluntate sphincteris, sese ab irritante acri urina haud sufficienter aperientis*; hic vero, ad mentem Aretæi, *non id solum, quod bibitur, protinus crudum mingatur, sed humor etiam a renibus ex colliquato toto corpore trahatur*: hinc quamvis hisce malis occupati matulam semper in manu habere obligentur, &, quia ipsis lotium minime ex voto procedit, omnino sibi sicca genitalia pro tempore exoptent, consentiunt tamen in emissionem, a stimulo co-

lo coacti, possuntque rursus effluxum aliquandiu cohibere: cum, contra ea, proprie sic dictis *immingentibus* nulla istiusmodi stillicidium reprimendi potestas relinquatur. Abuti igitur videtur experientissimus Hildanus vocabulo *incontinentiæ*, quando Cent. 6, observat. 53, Civem Bernensem, ex calidioris trageæ usu, & observ: 55, Friburgensem ex arthritide & senio singulis fere momentis urinam acrem reddere coactos, eadem laborasse scribit: siquidem eos stranguria acerbiori correptos fuisse, & neutiquam inscios aut nolentes vesicas evacuasse, ex relatione constat; quatenus etiam coacta redditio non sine reddentis voluntate accidit.

§ 5. Hinc recte apud Solenandrum, Consil. medicinal. sect. 4, distinctis in locis, & tanquam de diversis symptomatibus agitur, quando consil. XI *lotii incontinentia*, qualem § 1 delineatam dedimus, exponitur; in sequente autem consilio 12 de ea *urinam retinendi imbecillitate* agitur, quando quis vel non satis diu, & ad consuetum tempus, mictum differre valet, vel, quod potatoribus usu venire solet, post semel usurpatam matulam, denuo & crebrius ad eandem invitatur; ita tamen, ut nihil præter voluntatem effluat, sed excrementum omne asservetur, quamvis non diu, & cum molestia id fiat, sitque præterea istiusmodi affectus index humorum acrimoniæ, aut debilis sphincteris, & viam ad veram incontinentiam in iis sternat, quos cacochymia, aut senio fractus vesicæ tonus ipsi idoneos reddidit.

§ 6. Ut autem mali indoles penitius innotescat,

ideo multiplices ejus species, in diversis subjectis occurrentes, nunc producendæ sunt. Quamvis enim in eo omnes ægroti conveniant, quod inviti mejant; accidit tamen id ipsum aliis tantum in somno & nescientibus, aliis interdiu magis, & rursus aliis utroque tempore. Quæ circumstantiæ non leve adminiculum, pro inveniendis atque æstimandis causis, formandaque prognosi ac curatione, largiuntur; ut Jureconsulti quoque inde servum, noctu tantum immingentem, utpote a somni phantasia delusum, non æque vitiosum statuant, ac si interdiu quoque, ex vesicæ morbo, vestes conspurcaret.

§ 7. Præter has species non parum interest nosse, an æger continua stilla rigetur, an vero per vices tantum in vesica collectam urinam profundat, & utrum idem nescio, an per stimulum, plus minus tristem, excitato, an porro stanti magis & cubanti, quam corpus valide moventi, vitium accidat. Ubi simul corporis quoque status, & motus animi considerari debent, ut certi fiamus, an causæ internæ, an potius externæ accusandæ sint.

§ 8. Nec alienum a scopo erit, inter *proprie* & *improprie* dicendam incontinentiam distinguere. Quamvis enim non æque cum celeberrimo Ettmullero eam tantum speciem, quæ a sphinctere læso dependet, *propriam*, sive, secundum Mercatum, lib. 4, de cur. morb. int. c. 15, p. 420, & consil. 18, p. 103, *legitimam*, reliquas autem omnes *improprias spuriasque* vocare audeamus; ansam tamen inde capimus, illos casus, ex mictionis involuntariæ, prout ea nostræ consi-

dera-

derationis est, sphæra removere, quando e. g. ex obstructione ureterum urina per cutis poros sudat; quod, ante lustra aliquot, hic loci Theologo seni, Andreæ Wigando, a calculis, ex acidularum viniquc rhenani potu in pelvis infundibulum pulsis, accidisse, ex disput. de Calculo B.D. Faschii constat: aut quando eadem, ex observatione DD. Præsidis, per urethram, a calculo in puero bimo obstructam, & in parturiente a fœtu in utero compressam, exitum non inveniens, ex umbilico prosilit; in eorum considerationem, qui urachum in homine impervium statuunt: aut quando per vulnus vesicæ, aliave naturæ minus consueta loca, in § 1 expressis verbis præsupposita, ejicitur.

§. 9. Hisce præmissis non opus videtur, per peculiaria signa de τῷ ὅτι ægritudinis multum laborare; utpote vel in tacente ægro cognoscendo; quando ipsum *invitum*, interdiu, pro re nata, noctuque, perpetuo vel per vices, scium insciumque, obscœno latice per genitalia pollui deprehendimus: neque arduum erit, post evolutionem causarum hariolari, quænam ex eis hic illic potissimum attendi mereatur, simulque idiopathicum affectum a sympathico discernere: majoris autem momenti res existet, per certa indicia subjectum & sedem morbi, hujusque διότι patefacere, imprimis ubi ægri & adstantes vel nequeunt, vel nolunt ad quæsita Medici respondere.

§ 10. De Subjecto *ut quod* equidem nullum dubium est, utrumque sexum & quamvis ætatem vitium hoc incurrere posse; præ reliquis tamen senilis magis eidem obnoxia invenitur. Neque est, cur cum

Prime-

Primerosio aliisque in pueris, ob nervorum atque fibrarum muscularium tonum tenerum, profundumque somnum, & voluntatem, a phantasiæ imaginibus facile decipiendam, majorem aptitudinem, quam in adultis statuamus: quando cogitamus, recentiora corpora nondum ea humorum acrimonia pollere, qua vetustiora turgent, præterea eorundem fibras motrices ad spasmos magis, quam resolutiones pronas esse, nec, secundum § 2, quemlibet mictum in somno rebus præter naturam accenseri. Cum contra ea *media* & *ultima ætas* a nulla causarum specie, *primæ* retentricem facultatem turbante, immunis sit, & imprimis senes, ex naturæ quadam lege, per sensim decrescentes corporis animique vires, ad mortem præparati, simul ex diuturnis diætæ nocumentis ad plurimos morbos disponantur, & plerique eorum, ex vesicæ debilitate, lotium pleno radio extrudere nequeant, non pauci vero a sphincteris hiatu perfectam incontinentiam incurrant, vel saltem ex ejusdem tardiori post mictum constrictione, femoralia conspurcando, mutatum eorum colorem ingratumque odorem reportent.

§ 11. Subjectum *ut quo* est vesica, viscus infimi ventris, susceptioni, retentioni & expulsioni urinæ destinatum, &, ob triplicem hunc usum, præter membranaceam, extensioni aptissimam substantiam, simul *muscularium fibrarum* varia textura instructam, quarum tonus & modus agendi licet in constrictione, sive *elatere ad intra* unice consistat, diversissimum tamen quæ vesicæ membranis intexuntur, a cervicem

cingen-

cingentibus, situm non solum obtinent, sed etiam officium prorsus contrarium animali præstant. Quippe ne, verbis Philippi Verhayen, C. H. anat. Tr. 2, c. 18, *lotium continuò stillet è vesica, præcavet musculus sphincter, cujus fibræ osculum cervicis obliquè ambientes, illud in statu naturali semper tenent clausum, donec urinæ quantitate, partium abdominis compressione, ac tunicæ musculosæ constrictione actio ejusdem musculi superetur.*

§ 12. Exerit itaque hæc vulgo sic dicta *musculosa tunica*, inter exteriorem membranaceam peritonæi, & interiorem, ex nervorum, vasculorum, glandularumque concursu contextam, latens *antagonistæ* quasi sphincteris munus; quem in finem non quidem, ut libellus, *Essais d' Anatomie* dictus, tradit, ex rectis circularibus & transversalibus fibrarum carnearum seriebus construitur, multominus, ut Physiologus insignis putat, in ea *unicus tantum, isque longitudinalium ordo*, qualem sc. Casserius, Spigelius & Verhayen, a fundo ad cervicem excurrentem, obiter & minus sufficienter delineatum exhibent, cernitur; sed occurrunt, in mediocriter inflata vesica, præter recta incedentium fasciculos, etiam obliquè & transversim excurrentes, a quibus non solum fundus ad cervicem ducitur, sed & latera undique contrahuntur.

§ 13. Falluntur igitur, qui, ad Pisonis mentem, l. c. vesicam non secundum *propriam essentiam* seu corpus, sed tantum quoad sphincterem, ejus cervicem constringentem, affici credunt. Etsi enim mictio involuntaria interdum solius hujus musculi circularis

culpa eveniat, nullo in veſicæ reliqua ſubſtantia vitio exiſtente: nihil tamen impedit, quo minus aliquando hujus parietes eo usque ſpaſmodice contrahantur, aut a pondere incumbente comprimantur, ut iſtius robur ad retentionem non ſufficiat, & præter voluntatem ſubjecti *ut quod*, liquori contento tranſitum concedat: ſicut contra ea Zacutus lib. 2, Medicor. princ. hiſt. 146 & 147, Galeni, Pauli & Avicennæ autoritate nixus, ex torpore & reſolutione veſicæ ſuppreſſionem urinæ naſci docet.

§ 14. Poſſent hæc circa cauſarum inventionem occupato occaſionem præbere, ut duplicem incontinentiæ originem ſtutueret; quarum una potiſſimum ad veſicam, immodica ſua conſtrictione ſphincteris actionem irritam reddentem, attineret, altera in janitoris hujus tono, quacunque ratione debilitato deſtructoque fundaretur: ſed præſtat entia, præter neceſſitatem, non multiplicare, adeoque modo nominatum præter natural. ſphincteris ſtatum, vel, veterum ſtylo, facultatem retentricem imminutam abolitamque pro immediata cauſa habere. Cum autem hæc Medico vix ſufficientem agendi indicationem præbeat, affectusque ipſe, prout ſymptoma eſt, a morbo, ut umbra a corpore, dependeat; morbi vero non tantum intemperiei, ſed conformationis quoque læſæ, & ſolutæ unitatis involuntariam lotii profuſionem, ut cauſæ mediatæ proximiores producere valeant; hinc qua ratione unusquisque illorum concurrat, & a rebus medicis accieatur, diſpiciendum eſt.

§ 15. Inter intemperies humida & frigida imprimis,

primis, hinc & calida δυσκρασία salinaq; acrior humorum actioni sphincteris adversæ sunt, sive a nativitate tales, sive aliunde introductæ fuerint. Cum enim a calore blando, & humido vitali dulci, animalique elatere omnis vigor partium, rite conformatarum, pendeat, necessario inopiam dulcis humidi, & sulphuris in eo, a volatili sale bene vel nimis explicati, debilitas earum excipit. Hinc minus quoque talismodi affectus in senili ætate, quam in reliquis, ob rationes modo & § 10 allatas, rarus est. Siquidem senes frigidi nonsolum sunt, sed quamvis sicci appellentur, humorum tamen non utilium quidem & alibilium multitudine, sed sua mole particulas activas sanguinis supprimentium, fibrasque motrices relaxantium, abundant; quibus sæpenumero acredine salina, plus minus sulphurea pollentes, & urinæ communicati, vesicam ad spasmodicas contractiones, lotiique incoërcibiles expressiones disponentes, accedunt.

§ 16. Quales equidem in infantibus etiam, ad inducendum mictum vitiosum, locum habere possunt, cum insuper eorum corporum constitutio, respectu adultorum, naturalem aliquam debilitatem inferat: sed *utplurimum* tamen illi ex negligentia potius, quam per intemperiem peccant, vel instar ebriorum ab imagine phantasiæ illusi, tum se ad parietem, vel in matulam mejere credunt, per fibras musculares vesicæ & urinæ pondus sphincterem aperiunt.

§ 17. Quod si porro in causas, temperiem vitiosam toti non minus corpori, quam vesicæ inferentes inquirimus, maximum momentum non solum in

 frigo-

frigore atque calore ambiente, inque pulmones influente, sed in reliquis etiam *rebus non naturalibus* actu, ut loquuntur, & potentia humorum consistentiæ & qualitatibus corpori ineptis, hinc calori vitali, partiumque tono adversantibus, consistere deprehendimus. Caloris enim nimii mos est, humores fundere, cruditates exagitare, per fugam subtilioris humidi, particulas salino-sulphureas temperantis; has ipsas ferociores, & ad irritationes aptiores reddere. Quomodo autem ex intemperie frigida & humida urinæ suppressio pariter ac incontinentia oriantur, scite docet Riverius, Lib. 14, c. 7, & ante ipsum Mercatus, lib. 4, de cur. morb. c. 15, discursum ita claudens. Sicuti frigidi est *condensare* (spiritus animales & canales) *dum extrinsecum occursat, ita mortificare, dum intus permeat, maxime si cum humiditate jungitur.* In exemplum adducitur tantum non ab omnibus Piscator ille, ex Galeni lib. 4, de loc. affect. c. 5, cui, diutius in aqua commoranti, vesicæ & alvi excrementa invito egrediebantur, recensetque Forestus lib. 10, obs. 92, incontinentiam urinæ, ex paralysi vesicæ, virum, diutius natibus & lumbis nudis in navicula versatum, occupantem.

§. 18. Ex assumtis refert Fonseca, Tom. 2, Cent. 97, potum frigidum & fructuum nimium usum inter causas hujus mali procatarcticas; quatenus scil. calori ventriculi atque vesicæ inimici sunt: quorsum & esculenta potulentaque acida, salsa, nitrosa, acria, nimis spirituosa, temulentiam inducentia, nec non frequentiora diuretica, in destruendo vesicæ tono nulli inferiora

riora

riora, pertinent, ut suo malo expertus est apud Forestum, lib. 25, obs. 21, Religiosus, ex nimiis lithontripticis lotii retentione privatus. Miles, capellam, per ononidis radicem cum vino a dysuria liberatam videns, biberat ℔j vini, cum ejusdem radicis man. j cocti, a cujus prima dosi ventris inflationem, a tertia autem dolorem hypogastrii percepit, cum fragore istius loci, subsequente incontinentia urinæ: quam etiam a Cassia viderunt Zacutus & Hildanus, ex aliis erroribus alii. Ab allio, in vino macerato, & a cive oppidano ad calculum movendum, hausto, eam D. D. Præses observavit; qui idem quoque malum studioso, spiritum vini, rad. raphan. mar. & cochleariæ superfusum, contra scorbutum per dies aliquot cochleatim bibenti, accidisse refert, ut, post mictum sanguinis dolentissimum, urinam, cum animi deliquiis, involuntarie emitteret. Vetula Camburgensis, quoties halecibus, acidis aut vino utitur, toties urinam non nisi corpore inclinato sedens continet, qua cubans stansque continuo stillat.

§ 19. Quid *motus* corporis nimius *vigiliæque*, & rursus *quies somnusque* protractiores, cum *affectibus animi*, *excernendisque retentis*, una ex parte in humoribus commovendis exasperandisque, ex altera vero in cruditatibus cumulandis, vigoreque vitali & animali supprimendis, adeoque tono enervando valeant, notius est, quam ut prolixiori explicatione indigeat. Quapropter unam alteramque saltem historiam adduxisse sufficiet, antequam ad alia transeamus. Novit enim D. D. Præses utriusque sexus

subjecta, vectionem in curru atque equo, non tam propter vertiginem, nauseam, vomitus, & renum, calculo refertorum, lacerationes mictumque cruentum, & herniarum dolorificum augmentum, quam spurci urinæ stillicidii causa, per totum iter inde tolerandi, recusantia. Quis ignorat tussis, clamorum, vomituum atque cachinnorum, per diaphragma quassata intestina versus vesicam impellentium, vim in exprimendo lotio, & hinc sordida non tantum in obesorum & gravidarum, sed aliorum quoque hominum indusiis vestigia. Ira extrudit urinam non minus, quam terror, ut in proverbia plebis eorum energia abierit. Studioso Theologiæ excusserant bis terque terror & metus, ex hæsitatione in suggestu orti, urinam, ipso non animadvertente, donec mador tibialium atque calceorum pluviam impuram testarentur. Hunc sola nervina, intus forisque adhibita, a desertione studii homiletici, in quo plurimum valebat, retrahebant.

§ 20. Cum natura, in excretionum suarum moliminibus turbata, utplurimum insueta loca eligat, & e. g. menstruum atque hæmorrhoidalem sanguinem per pectus, nares, mammas, oculos, &c. serumque per sudorem aut salivam expellat; hinc ex vicinitatis jure, vasorumque communione, interdum in vesicam etiam aliquid mali ex utero obstructo redundare credimus, ut humidi, in reliquo corpore superflui, solito majorem copiam in suam cavitatem recipere cogatur, sphincterisque tonus labefactatus isti retinendæ non sufficiat. Probabilitatem sententiæ hujus sup-

peditat

peditat experientia, urinam in naturali ſtatu ex qualicunque ſudoris, ſalivæ, lactisque ſuppreſſione augeri. In præter naturali autem conſtitutione materiam peccantem, in uno excretionis loco impeditam, inde ad alterum quaſi vagaſſe, & tandem urinarias officinas occupaſſe, clarum & memorabile ſpecimen ex Mercati Conſult. 18, p. 100, depromemus, qua Florianum de Acoſta, poſt longam ſalſuginoſamque ſputationem ſuppreſſam, primum in diabetem, deinde in dyſuriam, hinc ardorem urinæ, mox ſtranguriam, & poſtremo urinæ incontinentiam incidiſſe, conſtat.

§ 21. Veſicam autem ab adjacentibus partibus, in excretionis opere verſantibus, in conſenſum rapi poſſe, ut & ipſa contenta ſua reddat, probat non ſolum in virili ſexu immediate ipſi ſubſtratum, in ſequiori vero per nervos & membranas adnexum inteſtinum rectum; ſed aliud quoque non adeo frequens exemplum viri phlegmatici, in coitu ſimul cum ſemine lotium in arvum genitale effundentis, & propter elotam hoc pacto prolis ſpem, ſterile conjugium metuentis: quem D. D. Præſes ab intempeſtiva mictione, & turpi profanatione loci, nobiliſſimo generationis operi conſecrati, per cœnam ſiccam, & unguentum nervinum, balneumque roborans liberavit.

§ 22. Rebus non naturalibus merito accerſenda eſt prava in lectum mingendi *conſuetudo*, cujus plures una ſpecie dantur. Quandoquidem a nativitate debilem ſphincterem habentes, & in primis adoleſcentiæ annis ebrietati indulgentes, nequeunt, ſi ſemel iterumque in ſomno urinam indecenter emiſerunt,

ean-

eandem, simili data occasione, cohibere, quin potius stata hora, modo cum insomniis, modo absque iisdem in stragula mingant; novimusque nonnullos, qui postmodum ne vigilantes quidem sicci manserunt, quamprimum intellectus eorum a vaporibus inebriaminum ineptus evasit, inter vesicæ, latice repletæ, facultatem retentricem atque expultricem moderamen observare. His aliquando similes sunt, qui vel negligenter educati, vel plus quam brutali morum sorditie infecti, vix ad decus & munditiem, nisi per remedia vel *moralia*, ingenuis animis ruborem elicientia, vel *physica*, immorigerorum cuti tristem sensum excitantia, reducuntur, suntque pueris, & ex ebrietate immingentibus multo deteriores; cum voluntatem, per phantasiæ spectra deceptam, ab his in excusationem prætentam, minime allegare queant.

§ 23. Cum hactenus phantasiæ sive imaginationis (cujus, in cudendis discutiendisque morbis, ingentem efficaciam innumeræ historiæ testantur) vires in producenda immictione conspexerimus, quid ea in illius recidivæ generatione valeat, singulari casu ostendemus. Comederat virgo, pubertati proxima, assatam lucanicam, pudendis suillis fartam, retinebatque ab eo tempore ultra mensem lotium decenter, antea noctu pariter ac interdiu invite profusum, non sine maximo honestissimorum parentum gaudio: cujus causam cum optimus Parens dilectæ filiæ per jocum patefaceret, hæc adeo inde alterabatur, ut per conceptam ex obscœno ferculo nauseam, non solum silentem incontinentiam resuscitaret, sed etiam postmodum

dum, quibusvis oblatis fallaciam ſubeſſe ſuſpicans, ea cum averſatione ſumeret, nec proinde a probatiſſimis medicamentis levamen mali caperet.

§ 24. Adduximus in antecedentibus intemperiem frigidam, variasque retentricis facultatis læſiones, ad quas, *morbi maligni*, functionibus principalibus ruinam minitantes, aliique ſenſus atque motus inſtrumenta afficientes, referendi ſunt. An vero cum Piſone, l. c. ſphincterem *per conſenſum* laborare, dici debeat, quando nervi, ad eum abeuntes obſtructi ſunt, vel cum Riverio ſtatui, eundem muſculum ſympathice affici, quando vel is ſolus, vel totum corpus, vel dimidia hujus pars ſpirituum animalium influxu privatur, aut caloris vitalis exſolutionem patitur, idiopathice autem, cum per morbos alios, e. g. intemperiei frigidæ, ejus tonus laxatur, in medio relinquimus; terminum *cauſæ privativæ* ſignificantiorem æſtimantes; cum contra ea *poſitivarum cauſarum* vis in plerisque *conformationis* atque *integritatis vitiis* magis eluceat.

§ 25. Rara autem eſt *nativa veſicæ anguſtia*, ut homo ne modicam quidem quantitatem urinæ continere, ſed per horas eam, interdiu quidem voluntarie, noctu autem involuntarie reddere cogatur. Talem concludebat D. D. Præſes adeſſe in puero aliquo trienni, cum diæta optima, & inculpabilis reliqui corporis habitus, mictusque indolens, nullam alicujus acrimoniæ lotii crebram emiſſionem urgentis ſuſpicionem concederent, & per litus pingues cum emollientibus aliis pubi continue applicatas, adhibitaque a parentibus bona verba, minis ſubinde mixta, æger ab

 initio

initio per horæ octavam partem, postea diutius cum labore & anxietate, mictionem instantem, reprimeret, donec vero spatio trimestri elapso, eousque vesicæ parietes ampliarentur, ut intra diem naturalem vix ter quaterve sui depletionem poscerent. Incurabilis contra ea procul dubio fuit incontinentia, quam cl. Merklinum descripsisse meminimus; ubi ex genitalium, utrumque sexum confuse exhibentium, foramine, adstrictionis haud capace, urina indesinenter fluxit, vicinam cutem prorsus erodens, naresque inspicientium ingrato odore graviter offendens.

§ 26. *Solet etiam*, verbis Sennerti, *urina interdum præter voluntatem reddi, cum abdominis musculi valde convelluntur*, (exemplo epilepticorum) *ut urina ob eorum constrictionem ventrisque compressionem ex vesica propellatur:* quod etiam contingit, si fœtus jactatum suum corpusculum illi impingit. Quod si vero eadem a tumore vicinæ alicujus partis, vel ab omento obesorum, uteroque gravidarum premitur, tunc itidem in collectionis retentionisque munere impeditur. Idem forsan a calculo quoque majusculo, intus hærente, contingere potest: quamvis, frequentius inde dysuria & ischuria oriatur, si is cervici incubuerit, ut æger, capiti insistens, cruribusque cœlum versus protensis, mejere cogatur. Quod si vero calculus minor irregularis figuræ, aut ejus fragmenta latiuscula in collo subsistunt, ut sphincter ostium exacte claudere nequeat, tunc haud cessat emanare, quicquid liquidi ex renibus in cisternam microcosmi per ureteres depluit. Neque enim quod

Merca-

Mercatus aliique, veterum sententiæ adhuc addicti, lectoribus suis persuadere cupiunt; vesica per *fibras* quasdam *obliquas*, *peculiarem* lotium *continendi facultatem*, a sphincteris *potentia* item *retinendi*, plane distinctam obtinet, ut ejus beneficio aliquam portionem humoris in sua cavitate asservare queat, etsi cervicis meatus semper hiet, nec prorsus inanis evadat, nisi fibræ tonum suum amiserint. Repugnant enim talia situi, structuræ & operationi hujus visceris, quod fundum in sublimi, cervicisque portam in profundo, ostia ureterum huic multo propiora quam isti, & omnis ordinis fibras ad coarctationem machinæ contentique laticis extrusionem paratas habet.

§ 27. Qui disjunctionem ossium pubis in partu, merito a paucis creditam, possibilem statuunt etiam vesicæ, ipsi adhærentis substantiam distrahi adeoque conformationem notabiliter lædi concedent. An vero ut Zacuto placere videtur, simile quid vertebrarum lumbarium distorsio, sive angulosa, sive *circularis*, ad *intra* vel *extra* ea fit, aut os sacrum ex sede sua motum, *positive* suoque contactu producere queat, in medio relinquimus, incontinentiam, inde dependentem, a privativa origine magis, a nervorum scil influxuque spirituum animalium læsione derivantes: cum absque ulla dislocatione per solam concussionem eam fieri, inde plurima lapsuum, contusionum exempla mulier doceat, quæ iratum maritum, in cameram fugiens, natibus & dorso januæ appressis, quo poterat conatu, irruenti persecutori obnitebatur; donec hic, pessulum intus obductum ratus,

securis valido ac penetrante ictu portam clausam feriens, nervos lumborum atque ossis sacri uxoris adeo concuteret, ut ipsam per multos menses motu atque sensu crurum, alvique & vesicæ continentia spoliaret, nulla in dorso læsionis notula apparente.

§ 27. Orificium vesicæ bis ulceratum vidit Salmuth C. 1, observat. 8, autorem mictus involuntarii, quem una cum uteri prolapsu ex ulcere, a partu difficili contracto, ortum, repositoque & sanato utero perfecte sublatum describit Th. Bartholinus, histor. 2, Cent. 4. *Emictionem*, ut vocat Fernelius, involuntariam annotavit, Conf. 62, potissimum dormienti, sine sensu obtingentem postquam, ad tollendam gravem ischuriam, immisso in virgam cathetere, musculus, cervicis os obsignans, divulsus fuit, sanguisque copiosus emanavit. A tenui gladio, lateri dextro lumborum prope vetebram ultimam infixo, militem cruris sinistri usu & mictione arbitraria privatum vidit D. D. Præses, ex urina cruenta vesicæ cervicem læsum concludens.

§ 29. Omnium frequentissimæ sunt incontinentiæ, a partu facili difficilique originem ducentes, quando improvidæ obstetrices digitos non orificio uteri, ut decet, interno, sed urethræ ostio, isto tempore ab ordinario suo situ, quem alias sub clitoride, intra nymphas, extra vaginam obtinet, introrsum tracto inserunt, & sphincterem vesicæ eousque distrahunt, ut is, amisso tono, postmodum urinæ perpetuum elapsum concedat. Rejicitur tunc culpa in angustiam viarum & magnitudinem fœtus, una cum uteri collo

ure-

urethram quoque nimis distendentis, acquiruntque errantes ex commentario B. Waldsmidii, in Cas. 23, lib. 4 Timæi, patrocinium suæ excusationis satis speciosum; quod tamen eas minime tueri valet, si consideramus (1) non solum vaginam uterumque ipsum, cum suo ore interno, enormiter distenta, post partum ad pristinum statum, (nisi præt. nat. quædam causa obstiterit) facile redire, sed etiam (2) sphincterem a collo uteri per urethram distingui, ut hæc potius, quam ille in partu distensionem aliquam sustinere cogatur: (3) nec mulieres, ad ruptionem vaginæ atque perinæi parturientes, aut ab inusitatæ molis fœtibus, per periti embryulci manus atque instrumenta liberatas, impuro ejusmodi fato subjici, quod illæ sustinere coguntur, quæ imperitas obstetrices, aut inepta instrumenta experiuntur: evincentibus dictorum veritatem infinitis exemplis; quibus paginas implere, instituti nostri ratio non magis permittit, quam tot tristes lithotomorum, ad hoc malum excludendum directas operationes, passim a chirurgis annotatas, commemorare; cum, aliis missis, ad prognosin festinandum sit.

§ 30. De indole incontinentiæ urinæ Fonseca multa paucis complectitur verbis, quando Tom. 2, Cons. 97, eam *sordidum magnumque ratione resistentiæ* atque *durabilitatis morbum* vocat, qui per se quidem lethalis non est, nisi, quæ ipsum produxit causa, simul etiam alias nobilioresque functiones læserit. Absque his enim si fuerit, neutiquam istis Medicis adstipulamur, quos Solenander, loc. cit. *non citra rationem consignasse* scribit, *eum tethalem esse, si quando a causa*

 pro-

procatarctica, id est externa aliqua, ut percussione aut casu fiat; cum contrarium quotidianus usus doceat.

§. 31. Lævior autem, unanimi medicorum consensu, hujus species habetur, quæ dormientibus contingit, quia illa phantasiæ tantum ludibrium existit, & vix accuratam ἐνϑρήτιος definitionem admittit. Huic, a sphinctere refrigerato orta, proxima est; modo nervi eorumque origo fuerint sine labe. Horum enim vitio si acciderit, Galeno judice, gravius malum, & non tantum vesicæ, sed universo quoque corpori, vel minimum partibus inferioribus, irroratione nectaris animalis spoliatis, interitus imminet. Superficiarium vulnus, a cathetere vel calculo acuto cervici inflictum, hunc omnino citius ad pristinum vigorem redire permittit, quam si ἀπὸ τȣ ἀνδρὸς ἐργάτȣ cultro ejus substantia penitus dissecta, aut ab extracto calculo majori dilacerata esset. Quamvis enim hodie vulnera vesicæ non amplius, ut olim, inter incurabilia numerentur, & præter Excell. Bohnium aliosque, etiam DD. Præses studioso, ex monomachia, & puellæ rusticæ ex lapsu in cultrum, sine vagina appensum, hypogastrium circa regionem pubis pertusum, ut lotium ex eo flueret, absque difficultate sanam viderit: vix tamen *musculi circularis fibræ*, propter continuum effluxum salsi liquoris, conglutinantur, ut potius in seipsas abeuntes, callumque tandem obducentes, indelebilem hiatum relinquant; ut Iuveni, ex quo lapis, ℥vj pendens, extractus fuerat, accidit, apud Scultetum *obs. 66.*

§. 32. Ex observatione Practicorum constat, ipsam *ætatem* quoque ingens circa prognosin discrimen

men gignere. Neque enim promiscue, ut Forestus scribit, in Schol. obs. 21, lib. 25, *infantes, quamvis iis non succurratur, ætate accrescente, per se curantur*; cum, nisi hoc assertum secundum §. 3. explicetur, proculdubio contrarium Assertori pariter ac aliis frequenter usu venerit: sed tantum ex comparatione infantium cum senibus instituta, omnio per ea, quæ in antecedentibus adduximus, *bis* minor spes curationis, quam *illis* reliqua videtur. Cum enim, ex Sennerti sententia, infantibus & pueris, quando *corpus siccius evadit, musculi rubustiores fiunt*, & (NB) pudoris major ratio habetur, permictio stragulorum sine Medicamentis cedat, idque 4. Timæus lib. 5, c, 22. exemplo clare probet; contra ea *in senibus*, verbis Riverii, l. c. *immedicabilis eadem est; ob exsuperantem humiditatem & caloris vitalis exsolutionem, quæ irreparabilis*: ut proinde, verbis Foresti, l. c. *uxoribus* (juvenculis sc. & delicatioribus) *filiis* (male moratis) *servis abominabiles fiant*. An vero præcise affectio ejusmodi, quæ ante annum vigesimum quintum non tollitur, incurabilis æestimanda sit, magni in arte nostra viri Riverius & Ettmullerus id ipsum asserentes, declarabunt.

§. 33. Est etiam morale restitutionis impedimentum, *avaritia*, scil. in Medico non minus, quam ægrotante annotanda, quando Lotichius lib. 4, c. 5. obs. 12. fatetur, se uxori Capitanei Mindensis post membratim factam extractionem fœtus per sexennium, molestissimam urinam retinenti, varia remedia, ab ægra non infructuosa deprehensa, præscripsisse, sed ab ulteriori curatione destitisse *cum promissi luculentissimi honorarii spes falleret*.

§. 33.

§. 34. Quod si tandem mictus involuntarius aliis morbis supervenerit, nisi delirantibus & viribus adhuc valentibus contigerit, plerumque lethalem resolutionem denunciat. Hinc quam triste indicium præbeat in febribus, phrenitide, & morbis rigentibus, ex Hippocratis Prorrhet. lib. I. c. 4, §. 3, & Coac. præno. c, 1, §. 28, & c. 5, 79, edit Lind. discere licet.

§. 35. Proposuimus in antecedentibus varias ἐνερήσιος causas, ut methodo multiplici affectui occurrendum esse pateat. Fit enim aliquando, ut sola *expectatione* contenti esse debeamus; donec scilicet post partum *uterus*, & in obœsis, ad maciem per morbos, curas, labores, famem aliosque marcescendi modos redactis, *omentum* vesicam premere desierint; aut pueris judicium, indecoram esse lecti inundationem, dictitaverit. Oleum enim atque operam, Sebitii verbis, perderet, qui in teneriori ætate per Medicamenta aliquid tentaret, antequam ex continuo stillicidio sphincteris statum p. n. & ex clamoribus, acrimoniam humorum auxilium postulare, cognoverit. Nemo quoque curationem ægri ex febri maligna, aut ob humorum sub δυσκρασίαν, aut a spinæ lumborum ossisque sacri distorsione *immingentis* sperabit, nisi *hæc* reposita, *illa* emendata, *istaque* sublata fuerit.

§. 36. Sunt igitur ubivis non tantum causarum remotarum pariter ac propinquiorum indoles, sed vires quoque ægrotantis observandæ. Haud enim sufficit tonum vesicæ ab intemperie, hoc est, ab excessu vel defectu qualitatum primarum secundarum atque tertiarum corruptum, per contrarias restituere, conformationisque & solutæ unitatis, consuetudinis item,

&

& horum vitia corrigere; sed laborandum quoque est, ne aliunde nova ægrotanti occasio nascatur; & imprimis ut *vitalis facultatis* robori in tempore, per interna atque externa remedia, justumque sex rerum n. n. regimen prospiciatur.

§ 37. Prolixum nimis esset, in genere nunc cuncta persequi, breve specimen inaugurale, haud vero librum edituris; quapropter *fontibus remediorum*, recepto ordine, animum intendentes, in Chirurgico VSem commendatam invenimus, ut scil. § 10 notatæ humorum aberrationes corrigantur, deinde ne sanguis, ex contusione stagnans, vesicæ per prementes grumos, totique corpori per putridam corruptionem noceat. Quem in finem non levis quoque cucurbitularum atque frictionum usus erit; quia calorem partium deficientem suscitant, quodque fluidum debet esse, tale reddunt, & ad loca, a Medico signata, ducunt. Ut autem copia materiæ morbificæ paulatim minuatur, & a vesica derivetur, *fontanellis* artus onerentur, ex quibus Acostam plus levaminis, qvam ab aliis remediis sensisse, Mercatus asserit.

§ 38. Pro luxata spina distortoque osse sacro nota sunt *scamnum* Hippocratis, a Sculteto depictum, & alia organa, a Galeno, Avicenna, Paulo, Celso, Tagaultio, Hollerio, Aquapendente, Vidio, &c. laudata, ubi & apud Zacutum modus, restitutas partes per fotus, litus & emplastra tractandi, invenitur. Vulnera vesicæ sanandi rationes ex lithotomiæ scriptoribus petuntur. Calulus, cervici impactus, per catheterem repellitur in marium vesicam, in fœminis extrahitur ope speculi & forcipis.

§ 39. Ut in sequiori sexu urinæ via, imprudenter dilatata, coarctetur, prosunt equidem, inter externa præsidia, *annuli* & *globi*, adversus prolapsum uteri usitati: sed solet DD. Præses Auditoribus suis massam, ex filis cannabinis, ad figuram panis biscocti compactam, albaque cera obductam ostendere, qualem aurigæ uxor, jam ultra viginti annos in vagina gessit, cujus sphincterem obsterix irata, unco ferreo, a lampade olearia abrepto, fœtus extractionem moliens, dilaceravit. Incessit, hujus instrumenti ope, hactenus sicca, admisitque virum sine impedimento ab hac machina, quam digito versus uterum leniter attollit, quando lotium emittere cupit.

§ 40. Pro virginibus & reliquis, nondum enixum expertis, requiruntur aliæ machinæ, laudatque Fonseca vesicam bubulam, quæ, genitalibus rite applicata, emanantem laticem excipit. Multoque commodior

modior est arcula, ab Hildano c. 21, Tr. de Lithot. p. 739 depicta, ma-tulæ potius vices sustinente. Ne vero cutis labiorum & perinæi, a salso liquore semper madens, erosa ulceretur, aut, quod Heerius in foemin Malmundariensi, obs. 14, p. 144 annotavit, *verrucis* denso agmine ob-ducatur, opus erit simul siphone, urethræ immittendo. Pro virili sexu exhibet modo citatus Hildanus, Cent. 6, obs. 54, varias lagenulas terreas stanneas cupreasque, colem excipientes; sed præstat vesica bubula cum annulo, ut obs. 55, senis decrepiti iconi appensa videtur, poteltque hu-miditas ejus, ab autore accusata, facile per circumvolutum linteum evitari.

§. 41 Solent sæpenumero pueri, virgas timentes, vinculo peni injecto, uri-nam in somno effluxuram, cohibere; sed, quam male quibusdam talis ligatura cesserit, plurimæ historiæ testantur: ex quibus hac vice tantum ex Ephem. Germ. Dec. I, An. 2, obs. 204, (in qua D. Bierling per varia insueta loca erumpenti urinæ exempla adducit) puerum allegabimus, ex istiusmodi præservatoria liga-tura putrefactionem dimidii membri, & circa ejus radicem novum ostium ure-thræ reportantis. Enimvero cum istiusmodi curationes merito palliatarum no-men gerant, videndum est, quousque pharmacia ægrotis salubria auxilia suppedi-tet. Ordiendum igitur est ab *evacuantibus*; quibus raro utendum putat Primero-sius, imprimis apud infantes, & roborantia potius adhibenda esse: sed *semper neces-saria* ead. censet River. l. c. p. 432, & præscribuntur passim a Practicis, non solum, ubi humores *quantitate*, infantibus familiari, peccant: sed etiam ubi *qualitas* vitiosa in adultioribus obvia est. Cum malum hoc in sene a summa acrimonia, ex aromatum abusu contracta, dependeret, præmittebat Hildanus c. 6, obs. 53 temperantibus & roborantibus *lene purgans*. An vero quod Forestum & Riverium facere videmus, catarcticis *adstringentia* ex myrobalanis admi-scere, aut ex Fonsecæ consilio, pro revulsione humorum a partibus inferioribus ter l. quater quovis mense vomitum ciere deceat, merito dubium videtur.

§ 42. *Enemata* & *suppositoria* necessaria censet Timæus, Epist. 24, lib. 3, p. 700, si ab adstringentium usu, e. g. a Clareto Forestiano, ibidem ex lib. 10, obs. 9 excerpto, alvus segnior fieret. Sed quia cum circumspectione talia sint adhibenda, n dum ventrem movent, simul vesicæ facultatem excretricem stimulent, adeoqu malum augeant, hinc clysteres maximi momenti æstimat Mercatus, ex nervinis salvia, primula veris, ruta, flor. chamom. stœchad. rosar. ol. castorin. myrtin modicaque theriaca paratas, ut a mole tepidi atque pinguis humidi intestinum rectu recludatur, ab exhalationibus balsamicis autem vesicæ sphincter roboretur, & rel quarum muscularium fibrarum spasmodicæ contractiones a theriacæ vi anody cohibeantur.

§ 43. Rectius postmodum ad *sudorifera*, corpus ab humido superflu tonum partium laxante, materiamque caloris vitalis opprimente, liberanti transitur, quæ ex decocto rad. sarsaparill. chinæ. ligni sassafr. quajaci, junipe santali, &c. concinnata, non huic solum indicationi satisfaciunt, sed simul sal morbifica, aliquoties in antecedentibus accusata, suis salibus invertunt partim partim moleculis gummoso resinosis obtundunt & per poros extra corpus proscribu

§ 44. Reliquum curationis momentum absolvitur *alterantibus*, commu

consuetudine ita dictis, iisque internis atque externis, quæ, magno numero apud Practicos extantia, in tres equidem classes dispescuntur; ut alia sphincteris tono, ex quacunque causa læso, stringendo, roborando & sanando potissimum inserviant; alia vero magis stimulos, inopportunæ contractionis vesica autores respiciant; & rursus alia *specifica* facultate hoc malum superandi prædita credantur: sed ut plurimum tamen in formulis confuse præscripta reperiuntur.

§ 45. Primi ordinis ingredientia, (simplicia sc. de quibus jam agimus) pollent vel *vi adstringente plus minus* atque *traumatica*; e. g. Rad. acor. torment. bistort. Fol. plantag. pentaph. sanic. alchim. hed. arbor. bugloss. equis. quercus. agrim. multis in hoc passu laudatissimæ herbæ. Fl. ros. balaust. Sumach, glandes, gallæ, myrob. nux cupr. myrtill. & omnia ex myrto desumta, quibus Zacutus, præ cæteris, fluxiones quasvis compescendi virtutem tribuit. Vel *calefacientе, roborante nervisque amica*, e.g. rad. cyper. enul. galang. zingib. arist. long. calam. aromat. H. menth. calamenth. nepeth. salv. origan. nicot. Fl. hyperic. stœchad. Sem. viticis rut. perfol. hyper. cardam. cubeb. Nux. mosch. macis, caryoph. cinam. thus ejusque cortex, myrrha, mastix, curabe, lign. aloes, castoreum &c.

§ 46. Secundi ordinis sunt *absorbentia* ▽*ea, demulcentia* sive *temperantia, gummosa, gelatinosa*, e.g. Rad. sigill. mar. consol. maj. liquirit. corall. ocul. 69, ▽sigill. medull. saxor. insigniter ab Ettmullero commendata, sem. pap. alb. 4 frig. cydon. G. arab. tragac. sangv. dracon. ebur, spod. quibus suo merito ▽lapp. ob adstringentem simul ac temperantem energiam annumeranda, cujus laudem in hoc morbo ab illustr. VVedelio, Patrono meo atque Promotore æternum colendo, in Eph. Germ. Dec. 1, Anno 2, obs. 129, & in *Diabete* a DD. Dethardingio p. 72, App. Dec. 3, An. 8, deprædicatum legimus.

§ 47. Tertium ordinem constituunt Guttur galli, pudenda suilla, erinaceus combustus, mures elixi vel torrefacti, vespertiliones, cerebrum, testiculi & stecus leporis, pulmo hædi, vesica bubula, suilla, ovilla, lingv. anseris, pisces in lucio reperti, cochl. cum sua test. combust. &c. de quibus similibusque licet abjecte Mercatus, Primerosius, Hildanus, Timæus, & alii judicent, quod (1) vulgi sint remedia, [2] non ubique spei satisfaciant, & [3] penitius considerata, vel ad alterutram vel utramque præcedentium classem referri queant &c: neutiquum tn. ea mox pedibus conculcanda esse putamus; cum, si non de omnibus, de una tn. alteroque eorum antiquissimi pariter ac recentiores honestissime sentiant. Ex his guttur galli, [Gisberto Hollando a Solenandro adscriptum, cum tn. jam a Galeno laudetur] B. Ettmullerus unum ex decantatissimis specificis, ab omnibus commendatum vocat. Pudendis suillis assatis coctisque se nullum præstantius & certius plus simplici vice invenisse scribit DD. Mœllenbroccius, Eph. G. Dec. I. An. 2. obs. 21. De murium utilitate legantur, quæ B. Fehr, Eph. Germ. Dec. Ann. 2, 6, obs. 83, scitu digna habet.

§ 48. Plura afferre testimonia, institutum nostrum non permittit; hinc sufficiat in præsentia formulas quasdam, ex præcedentibus nonnullis concinnatas, exhibuisse, e.g. Magni VVedelii, ex Comp. prax. clin. exempl. lib. 5, cons. 23, ℞. Pulv. ad mict. in lect. Montagnanæ ℥ß, ▽japon. mastich. el. ana ʒj. M.

Pulv.

Pulv. Montagnanæ est talis: ℞. Tunic. stom. gall. ℥ß, H. agrim. ℥j, erinac. ust. ʒvj. M.F.P. Dos. ʒj, cum vino vel iure. B. Sennerti: R. Thur. mastich. corall. rubr. spod. ana ʒij, Cubeb. caryoph. mac. cardam. cyper. pip. long. zinzib. gutt. gall. ana ʒj. M. F. Pulv. vel R. Gutt. gall. tost. ℥ß, cin. erinac. ʒvj, thur. ʒij. M. Dos. ʒj, hor. 1 ante cib. c. vin. l. jure. Ioelis: R. Testic. lep. tost. gutt. galli vesic. porci cremat. ana ʒß, gland. ℈ij, sem. rut. fol. nepeth. ana ℈j. Pulvis Nosodochij Augustani, ex Hœchstetteri Dec. 6, cons. 2, p. 656. R. stom. gall. mastich. galang. ana ʒj, agrimon. ocul. cancr. alchimill. ana ℈ij, cupul. glandium ʒij, nuc. myrist. ℈j erin. ust. sacch. alb. una ℥j. M. Claretum Riverij: R. Rad. Consol. maj. ℥ß, cypr. galang. ana ʒj, fol. plantag. equis. pentaph. c. rad. ana M. j, nuc. cupr. calyc. gland. ana ℈iv, Sem. agni, thur. ras. ebor. ana ℈ß, rosar. rub. pj. vin. rubr. ℔iij, inf. per 24 hor. Col. per man. Hipp. add. cinnamom. ℥ß, Sacchar. q. s. Dos. ℥iij.

§ 49. Plura videantur apud Practicos; quorum nonnullos tn. in suorum præstitorum relationibus nonnunquam vel data opera, vel ex memoriæ lapsu, a veritate recedere, Forestus probat, dum juvenem, quem lib. 10, obs. 92, a I. Tiengio, Med. Amstel. sanatum fuisse confessus fuerat, lib. 25, in schol. obs. 22, sua ope convaluisse scribit.

§ 50. Inter externa, verbis DD. VValdschmid. Comm. in cas. 32, lib. 3 Timæi, omnibus remediis præferenda sunt balnea, tam artificialia, quam naturalia. Thermæ siccant, sec. Solenandrum, calefaciunt & roborant locum affectum, ad quem admota alia medicamenta vix vel difficulter vires suas insinuant. Artificialia parat laudatus VValdschmid ex nervinis, adstringentibus & siccantibus, quibus sulphur pro re nata & C.V, admiscet, additque cautelam, ut talia non statim post partum, sed, elapsa demum una vel altera hebdomade, adhibeantur. Ast frustra hæc de iis dicta esse videntur, quæ quamdiu lochia fluunt, sui mali ignaræ sunt, illisque demum cessantibus, ex continuo stillicidio morsicantis lotii sciunt, quantam labem in partu acceperint.

§ 51. Balnea supplent, suo modo, fotus, ex balnei speciebus facti, & unguenta, litus &c. Instar quorum omnium sit VVedelianum, ex c. l. mutuatum. R. Ungv. nervin. sumach. ana ʒß, ☉o. petr. alb. ℈j. castor. q. s. M. ad illinendum umbilicum, pubem, lumbos & perinæum. Ettmullerus laudat ol. abs. menth. nardin. castor. Bals. Peruv. quibus varia destillata jungi queunt. Nec inutile erit, emplastris lituum virtutes in locis unctis conservare & augere, ex mastiche scil. tacamahac. ladan. styrace, terebinth. ol. myrtin. laur. mastich. &c. coagmentatis. Solent etiam cum notabili fructu injectiones per syringam fieri decoctorum traumaticorum, demulcentium, nervinorum, a circumstantiarum conditione iudicatorum.

§ 52. Colophonem curæ imponent Amuleta, estque memorabile valde, quod Heerius in obs. supra citata p. 146, de Bufonis vivi, in nova olla combusti, inque sacculo de collo suspensi felici operatione in fœmina, ab obstetrice, inque viro, a lithotomo sphincteres læsos habentibus commemorat. Vult Boyle in Philos. experim. ut sacculus reg. stomachi attingat.

§ 53. Plura non addimus auxilia, nec etiam circa diætæ regulas moram nectimus, utpote ex superioribus facile formandas; verbo tantum aurei moniti, d